

informeel

informatiemagazine van het provinciebestuur Oost-Vlaanderen jrg. 24 nr.3 - oktober - november - december 2019

de zoemende
zonneberg

leren
achter de tralies

wandelen
in het donker

door de bossen hossen
met Marc de Bel

06

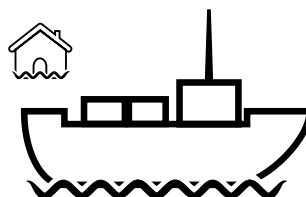
LEKKER LOKAAL
VOOR MENS EN DIER

11

PARCOURS
MET HINDERNISSEN

12

WONEN EN WERKEN
TUSSEN HAVEN EN DORP

13

RONDLEIDING
DE ZOEMENDE ZONNEBERG

BOKKEN SPRONGEN

Vorig jaar kreeg provinciaal domein De Ster een nieuwe peuterspeeltuin. Op de plek van de oude werd deze zomer een airtrampoline geïnstalleerd. Zo'n springkussen is makkelijker toegankelijk dan een traditionele trampoline met veren, en je kunt er met meerdere personen tegelijk op springen en buitelen.

Provinciaal domein De Ster
Lange Rekstraat 30
Sint-Niklaas
 ☎ 03 777 69 50
 🌐 www.domeindester.be

18

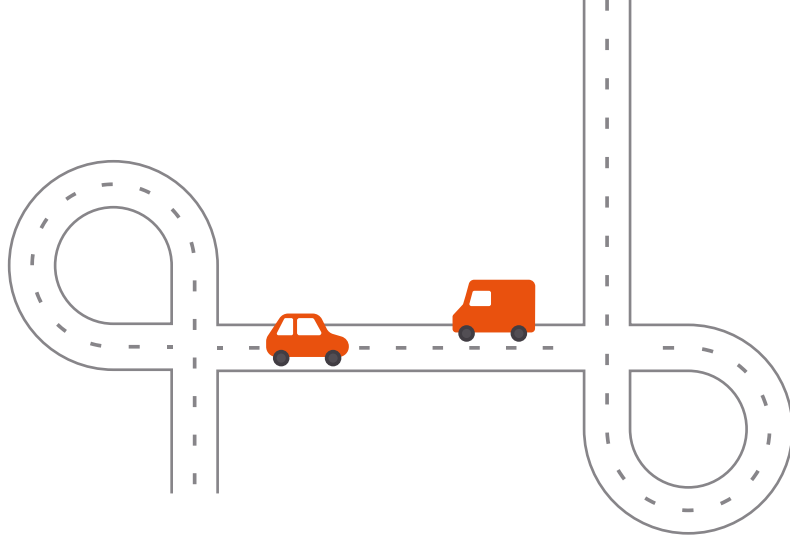
**OP DE SCHOOLBANKEN
IN DE GEVANGENIS**

20

**BOEREN BOVEN
WEEK VAN DE FAIR TRADE**

beleef

Binnen de lijntjes

Begin september ging het seizoen in provinciaal domein Puyenbroeck weer van start en dat met een opgefrist verkeerspark. Twee dagen waren vaklui in de weer met het vernieuwen en aanpassen van de belijningen, opdat fietsers en gocarts weer duidelijk zien waar ze wel en niet mogen rijden.

🌐 www.puyenbroeck.be

Plattelandsdichter

©Stephan Vanfleteren

Paul Demets' termijn als plattelandsdichter loopt eind 2019 af. Zijn gedichten bezingen het platteland in de ruime zin en actuele – soms zwaardere – thema's als het klimaat, korte keten en zelfdoding bij landbouwers. Ook De Kaaihoeve werd in drie gedichten gevat. Demets' plattelandsoeuvr wordt later dit jaar gebundeld in een boek.

🌐 www.plattelandsdichter.be

Groene carnavalsstoet

Met de subsidie Energieambassadeurs wil de Provincie lokale scholen, verenigingen en bedrijven ondersteunen die iets doen aan hun CO₂-uitstoot. Voor 2019 werden 12 initiatieven geselecteerd, goed voor een totaal subsidiebedrag van 202 817 euro. Zo werd de stad Aalst beloond voor haar project rond een groenere carnavalsstoet. Maak kennis met de andere laureaten op www.klimaatgezond.be/energieambassadeurs-2019.

Wil je zelf een project aanmelden?

📧 energieambassadeurs@oost-vlaanderen.be

☎ 09 267 78 02

Technisch talent

Een robot bouwen? 3D-printen? Metselen? In de Techniek-academies zetten kinderen uit het 5de en 6de leerjaar hun eerste stappen in de wereld van techniek en wetenschap. Ze gaan op woensdagnamiddagen aan de slag met hout, metaal, bouw, elektriciteit, kunststof, mechanica, robotica en programmeren. Inschrijven kan sinds 1 september. De brochure met het aanbod vind je online.

☎ 09 267 74 75

🌐 www.oost-vlaanderen.be

(tik 'techniekacademies' in het zoekvenster)

Erfgoedprokkels

Erfgoedprokkels zijn brochures die vertellen over waardevolle gebouwen en historische sites. Er zijn twee nieuwe 'sprokkels' verkrijgbaar, van de O.L.V.-Hemelvaartkerk in Watervliet en de Sint-Bartholomeuskerk in Geraardsbergen. Je vindt ze op de locaties zelf, maar downloaden van de website kan ook.

☎ 09 267 72 71

🌐 www.oost-vlaanderen.be/erfgoedprokkels

kort

Groepsaankoop zonnepanelen

De groepsaankoop zonnepanelen 2019 is voorbij. Er schreven meer dan 9 000 Oost-Vlamingen in, bijna 3 500 deelnemers zijn op het aanbod ingegaan. Lijken zonnepanelen je interessant, maar heb je deze groepsaankoop gemist? Vul je gegevens in op de website en je wordt op de hoogte gebracht bij een volgende aankoop.

🔗 www.oost-vlaanderen.be/zonnepanelen

Architectuurprijs

Op woensdag 23 oktober wordt de Provinciale Architectuurprijs uitgereikt aan Utopia, de bibliotheek en Academie van Podiumkunsten in Aalst van de hand van KAAAN Architecten, en aan de Standaertsite, het buurt- en ontmoetingscentrum dat Murmuur architecten, Carton 123 en AE Architecten tekenden voor Ledeborg. Beide laureaten ontvangen een bedrag van 3 750 euro voor hun geslaagde herbestemming en herinrichting van historisch erfgoed.

win!

10 x 'De boom die niet was gepland'

In zijn nieuwste boek neemt jeugdauteur Marc de Bel het op voor Moeder Natuur. Op pagina 8 lees je er alles over, hier geeft Informeel 10 exemplaren weg.

Wedstrijdvraag: hoe heten Marc de Bels bosminnende wezentjes?

Stuur je antwoord voor 15 november door naar info@oost-vlaanderen.be.

Voor weinig of geen geld

Ben je geïnteresseerd in wat er dit najaar zoal gratis en betaalbaar te beleven valt in Oost-Vlaanderen? Ontdek alle activiteiten en evenementen in de nieuwe digitale wegwijzer. Natuurwandelingen, sportieve activiteiten en culturele uitstappen, voor volwassenen en kinderen, alleen of met het gezin: er is voor elk wat wils.

🔗 www.oost-vlaanderen.be/gratisaanbod

Publieke raadpleging

De Provincie werkt aan een beleidsplan voor het gebruik van de ruimte in Oost-Vlaanderen en blikkt daarbij vooruit naar 2050. Tot en met 14 november kun je de conceptnota inkijken op de website, in het PAC in Gent of op het gemeentehuis van jouw gemeente, en eventuele opmerkingen of bezwaren indienen. Op 8 oktober vindt een participatiemoment plaats, waarvoor je op de website dient in te schrijven.

🔗 www.oost-vlaanderen.be/ruimte2050

2

3

4

5

LEKKER lokaal

In de herfst mogen we weer wat meer eten: de winter doorkomen kost energie. Gelukkig heeft Oost-Vlaanderen veel lekkers in de aanbieding. Voor mens én dier ...

1

1 FRUIT IN POTJES

Op 29 september sluit de Huysmanhoeve het seizoen af met het Oogstfeest. Er zijn dan gratis workshops oogstverwerking, doorlopend tussen 11 en 17 uur. Op 8 oktober leert hobbykok Ronny Dhuyvetters je inmaaktechnieken, en hoe je confituur en chutney maakt. Voor die laatste workshop moet je je inschrijven (5 euro), vóór 5 oktober via mail of telefoon.

✉ info@plattelandscentrum.be

☎ 09 379 78 37

2 WARME BROODJES

De Week van de Smaak, van 14 tot 24 november, is een ode aan de eet- en smaakcultuur, met diverse activiteiten in heel Vlaanderen en Brussel. In Wachtebeke kun je leren bakken. Op woensdag 20 en vrijdag 22 november organiseert het Provinciaal Molencentrum workshops voor volwassenen met bakker Peter Balcaen. Surf naar de website voor meer info.

✉ www.oost-vlaanderen.be/mola

3 HÉ LEKKER BEEST

In de winkels wordt het aanbod van rundvlees steeds diverser, met onder andere authentiek kwaliteitsvlees. Daarom heeft het project Agro MEATS Nature de handen ineengeslagen met lokale landbouwers en natuurverenigingen. Ze onderzoeken of alternatieve vleesrundersen ook bij ons gekweekt kunnen worden, op natuurlijk beheerde percelen.

✉ www.rlsd.be
(tik 'agro meats nature' in het zoekvenster)

4 EEN JENEVER OF TWEE

Leer cocktails maken en koken met jenever, op Jenever Tastings in het Groot Vleeshuis in Gent. Op 23 en 24 november, tussen 11 en 18 uur, verzamelen de elf leden van O'de Flander daar met hun assortiment jenever, gin en likeur. Voor 5 euro krijg je drie proevertjes en een glaasje. De demonstraties vinden plaats om 14 en 15.30 uur.

✉ www.odeflander.be

5 EETBARE CAMPING

Op het einde van de zomer en in de herfst lijkt de camping wel een buffet voor dieren. Tussen de caravans valt er van alles te rapen, zoals vruchten, noten en zaden. Ontdek het tijdens een gratis, gegendste wandeling op de camping van Puyenbroeck. Op 21 september van 14 tot 16 uur. Inschrijven doe je op de site.

✉ www.puyenbroeck.be
> praktisch > webshop en reserveringen
> Puyenbroeck ...
Natuurlijk!

10 JAAR ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK IN 5 VONDSTEN

2011

**Sint-Maria-Lierde
RINGSTEEN**
(Romeins, begin 2de eeuw)

Deze ringsteen is ouder dan het graf waarin hij werd gevonden. Waarschijnlijk werd hij van generatie op generatie doorgegeven

2012

**Zottegem
SCHAAL**
(Lezoux, midden 2de eeuw)

Luxeus aardewerk om voedsel in op te dienen, de naam van pottenbakker Cinnamus staat in de kom gestempeld

2014

**Ronse
SPEERPUNT**
(Ronse, 115 000 – 40 000 jaar oud)

Typisch werktuig dat de neanderthalers gebruikten voor de jacht op groot wild, zoals rendieren

2016

**Oudenaarde
HAARD**
(Oudenaarde, 14de eeuw)

Deze haard werd gevonden in een 16 à 17de-eeuwse kelder en is geflankeerd door – oudere – hoofden in natuursteen

2018

**Ronse
BEDEVAARTSINSIGNE**
(Ronse, ca. 1 500)

Metalen hangertje met aan de ene kant de beeltenis van Sint-Cornelius, en aan de andere die van Sint-Hermes

DE BEL & DE BOMEN

Door de bossen hossen: jeugdauteur Marc de Bel doet niks liever. “Bos is een bron van leven”, zegt hij. Dat de Provincie naarstig bos aanplant en -koopt om het bosbestand gevoelig uit te breiden, vindt hij prima. “Het is simpel, hè: hoe meer bomen, hoe beter.”

Beestjes en bomen. Van kinds-been af is Marc de Bel er gek op. Hij hield een logboek bij van vogels en hun nesten, en kweekte mieren. “Leg ergens een grote steen en binnen de kortste keren zitten er mieren onder. Ik had zwarte, *roste* en rode, en liet ze met elkaar vechten. (*arzelt*) Daar ben ik eigenlijk niet trots op.” Van ’s morgens vroeg tot zons-
ondergang hoste Marc door de bossen van Kruishoutem. Met zijn beste vriend, een meisje op wie ze beiden verliefd waren, en haar broer speelden ze er Winnetou en Old Shatterhand. “Ik heb een gouden jeugd gehad.” Vandaag wonen de schrijver en zijn vrouw Mie nog steeds in Kruisem, op wandelafstand van het Lozerbos. Tot drie keer

per week trekt hij daarnaartoe om te lopen of te wandelen met de hond, ‘blafbeest’ Smurkie. Ze wonen er veertig jaar, het huis hebben ze eigenhandig verbouwd. Langs het wandelpad richting voordeur lijkt je wel één van Marcs verhalen binnen te wandelen. De woonst speelt verstoppertje in het groen en is omringd door een weelderige tuin met boomgaard en moestuin. “We hebben net aardappelen gerooid. Zúlke *patatten*”, zegt Marc, terwijl hij trots z’n vingertoppen tegen elkaar bolt. “En 100 procent bio!”

In ons blootje

“Voor kinderen is bos het mooiste speelgoed dat er is. Zomer, winter, herfst ... Het is altijd

anders. Toen ik 5 was, heb ik m’n voet een keer verzwikt. Later bleek mijn ene been 1,5 centimeter korter te zijn dan het andere en een gewricht was totaal versleten. Ik moest toen een jaar lang in bed blijven. Bergen strips heb ik toen gelezen, maar na dat jaar was ik helemaal niet meer te stuiten. Gespéeld dat we hebben. We bouwden kampen, vingen stekelbaarsjes en gingen in ons blootje zwemmen in de vijver van het kasteelbos van Kruishoutem. We aten druiven in de serre van de barones. Dat mocht natuurlijk niet, en dan stond de *champetter* aan onze deur. M’n vader stuurde me naar m’n kamer, meer niet. Dus de dag erna zaten we terug in die serres druiven te eten.”
(lacht)

Spelen tussen de bomen

Wil je ook in de bossen hossen?

- Het Kloosterbos heeft een ruime speelzone die op het terrein is aangeduid.
- Het Gentbos is een relatief klein bos van 28 ha. De nadruk ligt er op rust en wandelen, maar er is ook een speelzone.
- De Hospicebossen zijn 58 ha groot, met paden voor wandelaars, fietsers en ruiters. In de speelzone mag je ravotten.
- In de 10 ha speelbos van provinciaal domein Puyenbroeck rol je van heuvels en speel je in wilghutten en struiken.
- In provinciaal domein Het Leen word je een gediplomeerde boskabouter, ga je met je smartphone op zoek naar geocaches en bouw je kampen. Het vernieuwde bosinfocentrum opent dit najaar de deuren.

www.oost-vlaanderen.be
(tik de naam van het bos in het zoekvenster)

Op pad met de bosrugzak

Verken tijdens de Week van het Bos, van 13 tot 20 oktober, het historische Bos t'Ename. Een bosrugzakje met opdrachten, een verrekijker en een natuurgids helpen je op weg.

www.pam-ename.be

Herfstkleuren bewonderen

Van dieprood tot knalgeel: ontdek de herfstkleuren tijdens een wandeling in het arboretum van Het Leen, op zondag 27 oktober om 9.30 uur.

www.hetleen.be
(klik bovenaan op 'reserveren')

Slapen in de winter

Op zondag 24 december om 9.30 uur start een wandeling in Het Leen, met een gids die vertelt over winterkleed, wintervoorraad en winterslaap.

www.hetleen.be
(klik bovenaan op 'reserveren')

Ridder Marc

Mie zet stukjes meloen op tafel en schenkt water in. “Weet je nog in het Amazonewoud? Met een prauw hebben we er de rivier afgevaaren.” “Ja”, knikt Marc. “Daar hebben we met eigen ogen gezien hoe hele bosgebieden omgehakt worden.” Hij schudt triest zijn hoofd. “Hartverscheurend ... Ook hier mag er veel meer bos zijn. Het is een bron van leven, van zuurstof. Bomen zorgen voor verkoeling, beschutting en voedsel. Goed dat de Provincie daarin investeert en bomen aanplant, zoals in de Hospicebossen in Nazareth. Ik vind dat heel belangrijk: een bos is zoveel meer dan een hoop bomen.”

Ook in zijn werk breekt Marc een lans voor Moeder Natuur. In ‘De wraak van ridder Piepus’ binden de Boeboeks, de bosminnende wezentjes uit De Bels gelijknamige boeken- en stripreeks, de strijd aan met zwerfvuil. Z’n nieuwste titel,

‘De boom die niet was gepland’, speelt zich af in een land waar de lucht supergezond is, en het bronwater zuiver en lekker. Helaas blijft dat niet zo, door het wanbeleid van de regering. Gelukkig neemt de jeugd de touwtjes in handen. En Marcs engagement tegenover de natuur gaat nog verder. Hij is Ambassadeur van Vogelbescherming Vlaanderen en werd voor z’n inspanningen voor jeugd, dieren en de natuur tot Ridder in de Orde van de Eikenboom geslagen. “Als allereerste, door niemand minder dan de legendarische biologe Jane Goodall zélf. Daar ben ik supertrots op.”

*‘De boom die niet was gepland’,
Uitgeverij Van Halewyck,
ca. 17,50 euro*

*Voorstelling op zaterdag
12 oktober, 10 uur, aan
bivakzone Wereldboom,
Horebeke. I.s.m. Bosgroep
Vlaamse Ardennen*

10% meer

provinciaal groen

De Provincie wil de provinciale natuur- en bosgebieden met minstens 10 procent uitbreiden. Dit najaar wordt er in de Hospicebossen zo’n 3 ha aangeplant. Leerlingen van scholen uit Ledeberg, Nazareth en Eke, en de Gezinsbond steken een handje toe.

Hulp

voor boscigenaars

Ben je eigenaar van een bos of bosje? Voor gratis en vrijblijvend advies over bosbeheerwerken, subsidies, houtverkoop, kapmachtigingen, enzovoort kun je terecht bij de Bosgroepen.

📄 www.bosgroepen.be

Project

Rodeland

In Merelbeke, Oosterzele, Melle en Gavere wordt het landschap rond de Makegemse bossen, het Gentbos, het Aelmoeseneiebos en de beekvalleien van de Driesbeek en de Molenbeek opgevaardeerd met meer bos, nieuwe wandel- en fietsroutes, en ruimte voor water.

Ideeën

voor het landschap

Heb je een idee om de natuur en het landschap van het Meetjesland mooier te maken? Dien het voor 15 oktober in en wie weet krijg je wel 2 000 euro subsidie om je plannen te realiseren.

📄 www.rlm.be
(tik ‘wedstrijd’ in het zoekvenster)

Verantwoord

beheer

Als bossen volgens bepaalde ecologische, sociale en economische criteria beheerd worden, krijgen ze het FSC-keurmerk. Dit jaar sleepten ook het Gentbos (Merelbeke), de Roomacker (Tielrode) en de Hospicebossen (Nazareth) zo’n label in de wacht. Daarmee voldoet 590 hectare of 80 procent van alle provinciale bossen aan de FSC-regels.

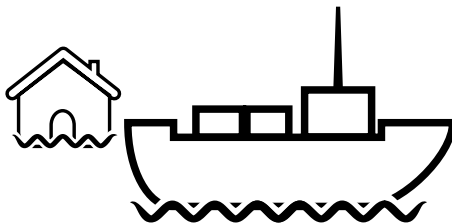

Held in het veld

Cyclocross is populairder dan ooit. In provinciaal domein Puyenbroeck kunnen crossers en mountainbikers hun techniek aanscherpen op een oefentraject met hindernissen. Het parcours ligt aan het begin van de mountainbikeroutes, op de weide naast het zwembad, en is gratis toegankelijk tijdens de openingsuren van het domein. Ook in De Gavers komen mountainbikers ruimschoots aan hun trekken. De helft van de huurfietsen werd er vervangen door gloednieuwe exemplaren en met de blauwe lus van Sport Vlaanderen krijgen ze er een mooi parcours voor de wielen.

📍 www.puyenbroeck.be

📍 www.degavers.be

TUSSEN HAVEN EN DORP

Wie Gentse Kanaalzone zegt, zegt haven en industrie. Maar daartussen liggen ook kleine dorpskernen. Koppelingsgebieden moeten ervoor zorgen dat het daar aangenaam wonen en werken blijft. Iñaki Colpaert van de directie Leefmilieu, en Paul Moens, directeur van Vrije Basisschool Braambos in Evergem, weten er alles over.

Wat is de bedoeling van de koppelingsgebieden in de Kanaalzone?
Iñaki: “Ze doen dienst als groene buffer tussen de industriële activiteit en het leven in de havendorpen, en zijn tegelijk plekken waar bewoners, bezoekers en pendelaars kunnen ontspannen en op een veilige manier van en naar hun werk kunnen fietsen.”

Hoe zien ze eruit?
Iñaki: “Ze ogen allemaal groen, er zijn wandel- en fietspaden, bankjes en soms ook speeltuigen, maar elk gebied heeft een eigen karakter. Sommige zijn volledig als park ingericht, andere bestaan voor een deel uit landbouwgrond. De voorbije jaren werden er koppelingsgebieden ingehuldigd in Desteldonk, Doornzele en Sint-Kruis-Winkel. Dit jaar is het de beurt aan Rieme, Doornzele, Kerkbrugge en Langerbrugge.”

Ga je er soms zelf naartoe?
Iñaki: “Ik woon niet dicht bij een koppelingsgebied, maar voor het werk ga ik er geregeld langs. Vanuit het project Gentse Kanaalzone beheren we de koppelingsgebieden, we maaien en snoeien het groen, verwijderen zwerfvuil en onderhouden de paden.”

Paul, hoe ken jij de koppelingsgebieden?
Paul: “Mijn school heeft twee afdelingen, in Doornzele en in Langerbrugge. Beide liggen vlak bij een koppelingsgebied. De leerlingen gaan er sporten en spelen, en op het einde van vorig schooljaar zijn we met z’n allen in het koppelingsgebied van Langerbrugge gaan picknicken. Er zijn schaduwrijke zones die daar perfect voor zijn, en op de bankjes kun je genieten van het uitzicht. Nergens heb je zo’n goed overzicht dan op de aangelegde heuvel. De kinderen vinden het daar leuk klauteren.”

Is het een verbetering tegenover vroeger?
Paul: “Ik woon zelf bij het koppelingsgebied in Langerbrugge. Ik fiets erdoorheen als ik naar de school in Doornzele moet. Ik passeer dan langs de vijver, heel rustgevend. Ik zie ouders hun kinderen van school halen en even verpozen in het park. Buurtbewoners, maar ook mensen die wat verder wonen, komen er met de hond wandelen, elke dag spelen er kinderen op de glijbanen. Het lééft. Vroeger was daar een maïsveld met een kantine en tennisvelden. Nu kan iedereen ervan genieten. Als dat geen verbetering is ...”

Tijdens de Nacht van de Duisternis op 12 oktober wordt er gewandeld in een koppelingsgebied. Meer info op pagina 21

Voor vragen of meldingen over het onderhoud van de koppelingsgebieden: info@gentsekanaalzone.be

DE ZOEMENDE ZONNEBERG

Duizenden zonnepanelen, blatende schaapjes en een weids uitzicht: welkom op de Zonneberg in Zelzate. Maar het zonnepark is slechts het topje van de gipsberg. Aan de voet van de heuvel staat Fabriek Energiek, een educatief doe-centrum waar je al experimenterend alles te weten komt over de noodzakelijke overgang naar hernieuwbare energie. Tijd voor een rondleiding!

EEN HELE HOOP GIPS

Een berg in het vlakke Meetjesland? Daan Temmerman (Provincie Oost-Vlaanderen): “Vroeger zat hier een bedrijf dat fosfaat produceerde. Met het restproduct, gipspoeder, wisten ze geen raad. Het resultaat: een immense gipsberg, bijna 48 meter hoog. Afgraven was onbetaalbaar. Daarom werd de berg gesaneerd en afgedekt met een folie die deels uit klei bestaat. Daarop kwamen nog 1,5 meter aarde en 55 500 zonnepanelen.”

BLATENDE BEHEERDERS

De zonnepanelen produceren groene stroom voor 4 000 gezinnen. Luc Eyerman (Meetjeslandse Gidsenvereniging): “Hoor je dat gezoem? De gelijkstroom wordt in wisselstroom omgezet in mastercombinerboxen. Daarin zitten transformatoren, en die maken een zoemend geluid. Hoe warmer, hoe luider de berg zoemt.” Alleen het geblaat van de schapen klinkt nog luider. Die beestjes houden het gras kort.

360° PANORAMA

De Zonneberg biedt een uniek uitzicht. Op de oude arbeiderswijk Klein Rusland en op de fabrieken in de haven, bijvoorbeeld. Maar bezoekers Petra Lybaert en Godelieve Verleyen van Femma Kerkbrugge-Langerbruggeturen nog verder. “Daar zijn de kerncentrales van Doel, daar de watertoren van Sint-Margriete en ginder de kerk van Assenede. Onze eigen gemeente Evergem zien we spijtig genoeg niet liggen.”

EEN GUNSTIGE WIND

Waar je niet naast kunt kijken, zijn de vele windturbines in North Sea Port. Straf: 2,5 grote windmolens leveren evenveel stroom als de verzamelde zonnepanelen op de Zonneberg. In Fabriek Energiek toont een mini-windmolentje hoe dat werkt. Daan Temmerman: “We hebben hier een experimenteerzone met proefopstellingen en doe-opdrachten. Zo leer je hoe je energie opwekt uit zon, wind, water of aardwarmte.”

KOKEN MET ZONNE-ENERGIE

Iedereen die een afspraak maakt, is welkom in Fabriek Energiek. Voor leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar van de lagere school heeft de Provincie speciale educatieve programma's uitgedokterd. Liselotte Steyaert (Provincie Oost-Vlaanderen): “Soms demonstreren we hoe men in warme landen maaltijden klaarmaakt in een zonneoven. We houden het dan bij een handvol champignons, maar de kinderen zijn toch onder de indruk.” *(lacht)*

OPEN BEDRIJVENDAG

Op Open Bedrijvendag, zondag 6 oktober van 10 tot 17 uur, is er een speciaal en vrij toegankelijk programma, met wandelingen op de Zonneberg, streekproducten en toffe experimenten. Sandra Leroy (Provincie Oost-Vlaanderen): “Het thema van Open Bedrijvendag is ‘groen ondernemen’. Je ontdekt welke inspanningen de Provincie doet op het vlak van duurzame energie en de leefbaarheid in de Gentse Kanaalzone. Solliciteren voor onze vacatures kan ook.”

Fabriek Energiek wordt mogelijk gemaakt door een samenwerking tussen de Provincie en Zonneberg cvba, ondersteund door de privépartners van Terranova Solar NV

Achille De Clercq laan 9, 9060 Zelzate
☎ 09 267 71 50
✉ fabriek.energiek@oost-vlaanderen.be
🌐 www.fabriekenergiek.be

Scholen mogen langskomen tijdens de week (30 euro voor maximaal 30 leerlingen), groepen krijgen een begeleid bezoek tijdens het weekend (90 euro)

DUWTJE IN DE RUG

Creatieve en vernieuwende projecten, evenementen en ondernemingen: de Provincie is fan en belooft goede ideeën met financiële steun. Waar wacht je op? Check of er iets voor jou tussen zit.

Sociaal ondernemen

Ben je zaakvoerder en werk je samen met een onderneming uit de sociale economie, of omgekeerd? Dan kun je een subsidie krijgen van maximaal 20 000 euro per project. Een belangrijke voorwaarde is dat het project bijdraagt aan de innovatie en professionalisering van beide partijen. Heb je wat in gedachten? Dien een subsidieaanvraag in. Dat kan via mail en je hebt tijd tot uiterlijk 30 september van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin het project plaatsvindt.

✉ sociale.economie@oost-vlaanderen.be, ☎ 09 267 78 19

Economisch gezien

Het economische beleid van de Provincie zet in op het promoten van ondernemerschap, maatschappelijk verantwoord ondernemen, klimaat-innovatieve economie ... Evenementen die daartoe bijdragen, kunnen een subsidie van maximaal 5 000 euro krijgen. Dien je aanvraag in ten minste twee maanden voor het evenement plaatsvindt bij de deputatie van de Provincie, dienst Economie, Europese & Internationale samenwerking (Gouvernementstraat 1 in Gent) of via mail. Voor informatie op maat neem je contact op met het team Economie.

✉ economie@oost-vlaanderen.be, ☎ 09 267 86 89

Land- en tuinbouw

Innovatieve teelttechnieken, de korte keten, droogte ... Er beweegt wat in de land- en tuinbouwsector. Ben je lid van een vereniging, een landbouwschool of een milieu- of landbouwraad en wil je een proefproject of een voorbeeldproject rond duurzame ontwikkeling in de land- en tuinbouw opstarten? Dien een subsidieaanvraag in. Voor proefprojecten maak je kans op maximaal 12 500 euro, voorbeeldprojecten kunnen tot 12 395 euro financiële steun krijgen. Stuur het aanvraagformulier voor 1 oktober naar de deputatie van de Provincie, dienst Landbouw & Platteland, Gouvernementstraat 1 in Gent.

✉ landbouw@oost-vlaanderen.be, ☎ 09 267 86 79

Een overzicht van alle subsidies, reglementen en aanvraagformulieren vind je op www.oost-vlaanderen.be/subsidies.html onder het thema *Werken en Ondernemen*

DE PROVINCIE OOST-VLAANDEREN TOT UW DIENST

KURT MOENS (N-VA)
EERSTE GEDEPUTEERDE

☎ 09 267 81 46
✉ kurt.moens@oost-vlaanderen.be

Bevoegdheden:

- Woordvoerder deputatie en communicatie
- Politieke organen - secretariaat - administratieve dienstverlening - archief
- Logistiek: aankopen, transport en verzending, en facilitair beheer
- Financiën en algemene financiering
- Economie incl. POM
- Onderwijs incl. vorming (PAULO)

LEENTJE GRILLAERT (CD&V)
TWEDE GEDEPUTEERDE

☎ 09 267 81 47
✉ leentje.grillaert@oost-vlaanderen.be

Bevoegdheden:

- Vergunningenbeleid
- Landbouw en plattelandsbeleid
- Integraal waterbeleid incl. toezicht polders
- Toezicht gemeenten
- Middenstand en EROV
- Toerisme
- Ontwikkelingssamenwerking
- Patrimonium
- Interbestuurlijk beleid
- APB Lemberge en steunpunt data-analyse
- Uitleendienst
- Logistiek: deel patrimonium

RIET GILLIS (GROEN)
DERDE GEDEPUTEERDE

☎ 09 267 81 48
✉ riet.gillis@oost-vlaanderen.be

Bevoegdheden:

- Mobiliteit
- Milieu en natuur
- Klimaat en energie
- Personeel
- Welzijn op het werk
- Buitenlandse betrekkingen en Europese projecten
- ICT en Egov
- Juridische aangelegenheden

ANNEMIE CHARLIER (N-VA)
VERDE GEDEPUTEERDE

☎ 09 267 81 49
✉ anne.maria.charlier@oost-vlaanderen.be

Bevoegdheden:

- Ruimte
- Erfgoed
- Recreatiedomeinen
- Wonen

Hulp voor kappellekesgangers

Oost-Vlaanderen telt meer dan duizend kapellen. Bijzonder erfgoed, dat er vaak vervallen bij staat. Met het project De Kapellekesgangers wil de Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst Schelde-Durme helpen om ze te restaureren. De bal ging aan het rollen toen Martine Roels uit Zele (op de foto met Monumentenwachters Laur Van Nieuwenborgh en Sofie Lambein) bij de parochie aanklopte om voor een opknabbeurt van de Onze-Lieve-Vrouw van Banneuxkapel te pleiten. “De kapel is hier sinds ’58, het werk van mensen uit de buurt. Een poosje geleden werd ze opnieuw geschilderd op initiatief van de parochie, maar er bleek toen meer aan de hand te zijn. De Monumentenwacht van de Provincie heeft een bouwtechnische inspectie uitgevoerd en de gebreken in kaart gebracht. Ze zullen de werken ook opvolgen. Heel fijn dat dit stukje wijkgeschiedenis zo in ere wordt gehouden.”

[www.oost-vlaanderen.be/
monumentenwacht](http://www.oost-vlaanderen.be/monumentenwacht)

www.oost-vlaanderen.be (tik ‘erfgoedsubsidies’ in het zoekvenster)

Leraren

ACHTER DE TRALIES

Kom je als een beter mens uit de gevangenis? Klaar voor een nieuwe start? Vaak is het omgekeerde waar. “Eigenlijk zou de gevangenis een school moeten zijn”, vindt Diederik De Beir. Met collega’s van de PCVO’s Het Perspectief, Scheldeland en Groeipunt geeft hij les aan gedetineerden.

Op dinsdag- en donderdagnamiddag zit Diederik De Beir in de gevangenis. De adjunct-directeur en lesgever bij Het Perspectief PCVO, een Provinciaal Centrum voor Volwassenenonderwijs, geeft meestal Engels aan ‘gewone’ volwassenen, in een ‘gewoon’ klaslokaal. Maar op twee dagen doet hij hetzelfde in de Gentse gevangenis.

Diederik De Beir: “Ik geef daar acht weken lang twee keer per week Engels aan een vijftiental mensen. Daarbij gebruik ik taal om andere thema’s aan te kaarten, zoals gezonde voeding, bewegen en familie. Maar evengoed hebben we het over de Eerste Wereldoorlog of lezen we een kortverhaal van Oscar Wilde. De inhoud staat centraal, de woordenschat en andere taalvaardigheden volgen automatisch.” Diederik hoopt dat zijn ‘school of English’ een druppel tegengif is voor de ‘school of crime’ die de gevangenis soms kan zijn. Diederik De Beir: “Het gevangenisleven is één en al routine en verveling. Werkelijk álles staat in het teken van de gevangenschap. Met onderwijs kun je daar wat warmte, menselijkheid en dialoog tegenoverstellen. En we hopen dat de mensen zin krijgen om na hun vrijlating een opleiding te volgen en een nieuw leven te beginnen.”

Van nul

Collega Ella Van Mechelen begon 25 jaar geleden als vrijwillige lesgever in de gevangenis. Vandaag geeft ze er Spaans, ook in cycli van acht weken. “Thema’s

Provincie zoekt talent

Het Provinciaal Onderwijs Oost-Vlaanderen heeft vacatures in het buitengewoon basisonderwijs, het (buitengewoon, gewoon en deeltijds) secundair onderwijs en het volwassenenonderwijs. Er zijn scholen en centra in de hele provincie. Ongeveer 2 000 medewerkers geven er het beste van zichzelf voor zo'n 23 000 leerlingen en cursisten. Interesse om dat team te versterken? Surf dan naar vacatures.oost-vlaanderen.be > open sollicitaties. Je wordt gecontacteerd zodra er een passende vacature is.

Talent krijgt mentor

Veel startende leerkrachten haken al na een paar jaar af. Daarom geeft het Provinciaal Onderwijs vanaf nu aanvangsbegeleiding op maat voor ieder startend personeelslid. Een mentor maakt de starter wegwijs, stelt een professionaliseringsplan op en zorgt voor coaching.

Ella Van Mechelen en Diederik De Beir

diepgaand behandelen, zoals Diederik dat in zijn Engelse lessen doet, dat lukt meestal niet. De meeste gedetineerden kennen geen woord Spaans. We beginnen dus echt van nul. We oefenen vooral verbale vaardigheden en werken rond praktische thema's: kennismaken, de dagindeling, familie ... Veel verschil met het reguliere volwassenenonderwijs is er niet. Alleen ligt de focus wat minder op schrijven." Ella ziet haar lessen als een venster op de buitenwereld. Maar het gaat niet altijd vanzelf, geeft ze toe. Sommige cursisten knappen af op de inspanningen. Veel middelen zijn er ook niet. Informatie googelen of online extra oefeningen maken? Sorry, in de gevangenis mag je niet op het internet. Ella Van Mechelen: "Toch zie je mooie dingen gebeuren. Mensen fleuren op en zijn trots wanneer ze de acht weken rondmaken en hun attest ontvangen. Voor sommigen is het de eerste keer dat ze iets afwerken. Je hebt meestal geen Spaans nodig om een job te vinden. Maar in de les leren de mensen samenwerken, naar elkaar luisteren en doorzetten. Dat zijn vaardigheden die je ook in het gewone leven nodig hebt."

Volwassenenonderwijs in cijfers

schooljaar 2018-2019

22 715

cursisten

5 669

voor de opleiding Nederlands tweede taal bij

125 leerkrachten

477

voor de module algemene vorming van het tweedekansonderwijs bij

41 leerkrachten

185

gedetineerden schreven zich in voor een cursus

Altijd en overal leren

• Nooit te laat

Heb je nooit de middelbare school afgemaakt? In het tweedekansonderwijs van de Provincie Oost-Vlaanderen combineer je modules algemene vorming met een diplomagerichte beroepsopleiding en haal je dat diploma toch nog.

• Nederlands

Wil je Nederlands leren? Dan is de opleiding Nederlands tweede taal (NT2) jouw ding. Je kunt kiezen uit verschillende cursussen (standaard, rijbewijs, PC-initiatie ...) en trajecten (zoals het traject naar werk samen met de VDAB of het combitraject zorgkundige/begeleider in de kinderopvang met NT2).

• Nooit te oud

Lokale Dienstencentra organiseren activiteiten voor buurtbewoners, met extra aandacht voor senioren. In Gent, Eeklo, Zottegem, Beveren, Zele en Wetteren kun je er onder andere taal- en computerlessen van het Provinciaal Volwassenenonderwijs volgen.

🔗 www.oost-vlaanderen.be (tik 'volwassenenonderwijs' in het zoekvenster)

En in het secundair

Duaal leren, dat is al doende leren. Je volgt enkele dagen les op school of in een centrum voor deeltijds onderwijs, maar doet ook praktijkervaring op binnen een bedrijf. Daarna kun je er blijven werken, krijg je elders een arbeidscontract of stroom je door naar het hoger onderwijs.

BOEREN BOVEN

Je staat er misschien niet bij stil als je je winkelkarretje vult, maar boeren krijgen te weinig voor hun waar. De Week van de Fair Trade, van 2 tot 12 oktober, promoot eerlijke handel. Met de boeren in het Zuiden, maar ook met die van hier.

Fair trade, korte keten: wat kies je best als je het goed met de boeren voorhebt?

Jan Mertens (Federale Raad voor Duurzame ontwikkeling): “Het is geen kwestie van kiezen. Fair trade gaat over producten uit het Zuiden, zoals koffie, rijst en bananen, waarvoor de plaatselijke boeren een eerlijke prijs krijgen. We spreken van korte keten wanneer lokaal geteelde producten via de kortste weg van bij onze boeren op je bord terechtkomen. Een goede regel is: ga voor fair trade bij producten uit het Zuiden en voor korte keten bij lokale producten.”

Waar vind je die producten?

Jan: “Ik koop m’n chocolade en koffie in de Wereldwinkel. Voor groenten, fruit en zuivel ga je naar de hoevewinkel of de boerenmarkt, maar ook in natuurvoedingswinkels verkopen ze soms producten van lokale producenten. Je kunt naar een zelfpluktuin gaan, waar je zelf oogst en betaalt voor wat er in je mandje ligt – heel leuk om met de kinderen te doen. Tekenen in op groente- en fruitpakketten. Of word lid van een voedselteam, een groep mensen die samen rechtstreeks bij producenten uit de buurt aankopen. Verspreid over Oost-Vlaanderen zijn er zo’n 60-tal voedselteams, dus de

kans is groot dat er ook in jouw gemeente eentje is. Als je een erf voorbijrijdt, kun je even kijken of er een automaat staat. Daarin kunnen – naargelang het seizoen – verse tomaten, aardbeien, aardappelen of asperges zitten.”

Waar moet je op letten als je toch naar de supermarkt gaat?

Jan: “Kies daar zoveel mogelijk voor producten met een Fairtrade- of biolabel. Kijk waar je producten vandaan komen. Appels hoeven niet uit Spanje of Italië te komen, want die hebben wij ook. En koop zoveel mogelijk seizoensgebonden groenten en fruit.”

Waarom is dat belangrijk?

“De manier waarop we onze handel en landbouw momenteel organiseren, zowel lokaal als wereldwijd, is schadelijk. De boeren krijgen te weinig voor hun waar, waardoor ze met moeite het hoofd boven water houden. De overstap maken naar een model waarin ze ook meer zouden kunnen verdienen, is niet evident. En zo belanden we in een neerwaartse spiraal. Te veel mensen willen hun eten, kleren en reizen zo goedkoop mogelijk. Maar er is altijd iemand die daar de prijs voor betaalt.”

Wat is er in jouw gemeente te beleven tijdens de Week van de Fair Trade?

*📄 www.uitinvlaanderen.be
Organiseer je zelf een activiteit? Dan kun je die aan de databank toevoegen. Oost-Vlaanderen is sinds 2016 FairTradeProvincie. Meer info:*

📄 www.voedsel-anders.be

In het donker

Nacht van de duisternis

Op zaterdag 12 oktober is het opnieuw Nacht van de Duisternis. Ook in de Gentse Kanaalzone doen ze dan het licht uit, op twee begeleide wandelingen. Om 19 uur is er een wandeling van 6 kilometer in een koppingsgebied van de haven. Aan provinciaal domein Puyenbroeck vertrekt om 18.30 uur een kindervandeling van 2,5 kilometer doorheen de Moervaartvallei. Ervaren gidsen vertellen je alles over de sterren en de nachtdieren in de omgeving ...

[Meer info en aanmelden via
www.northseaport.com/
nachtvandeduisternis](http://www.northseaport.com/nachtvandeduisternis)

Halloween in De Gavers

Sidderen en beven: daar draait het op zaterdag 26 oktober om in provinciaal domein De Gavers in Geraardsbergen. Gezinnen met kinderen kunnen er 4 kilometer wandelen langs griezels, dansshows, vuurwerkspektakel en gratis proevertjes. Wie kleiner is dan 1 meter, mag gratis binnen, de anderen betalen 6 euro in voorverkoop of 8 euro aan de kassa.

www.degavers.be
Online voorverkoop tot 16 oktober, op het domein tot 24 oktober

Natuurverhalen voor het slapengaan

Het begin van de kerstvakantie is het ideale moment om eens wat langer op te blijven. In Bastion VIII, de ecologische natuurtuin in Dendermonde, maken ze het gezellig op 21 december. Van 19 tot 21 uur laat je je meevoeren met verhalen over bomen, planten en dieren. De vertelsels zijn gratis, en geschikt voor kinderen vanaf 6 jaar.

[Reserveren via
bastion8@oost-vlaanderen.be](mailto:bastion8@oost-vlaanderen.be)

19
OKT

Trage wegen

Langs trage wegen kom je van alles tegen. Behalve auto's. Ook in het provinciaal domein Puyenbroeck in Wachtebeke zijn er van die verkeersarme wegen langs velden en waterwegen. Op 19 oktober wordt daar zo'n 6 kilometer gewandeld, in het gezelschap van een gids die alles weet over dieren, planten en de verhalen uit de streek. Deelnemen is gratis, maar je moet wel reserveren.

Inschrijven via www.puyenbroeck.be > praktisch > webshop en reserveringen > Puyenbroeck ... Natuurlijk!

29
SEPT

Hero!Run

Hero!Family is de wedstrijdvariant van de 7de editie van Run For Our Lives. De enige echte Family Run vindt plaats op 29 september in provinciaal domein De Ster in Sint-Niklaas en is een klassieke obstakelrace met tal van hindernissen in water, modder en zand. Deelnemen kost 18 euro en kan al vanaf 4 jaar. Lopen, klimmen, kruipen, zwemmen en springen: dit wordt de meest sportieve familie-uitstap van het jaar!

Inschrijven en info via www.herorun.be

19
OKT

Binnen zwemmen

Na een grondige renovatie opent het binnen-zwembad van provinciaal domein Puyenbroeck in Wachtebeke opnieuw de deuren. Om dat te vieren mag elke bezoeker die op zaterdag 19 oktober inkom betaalt, iemand meebrengen die gratis zwemt. Voor een toegangsticket betaal je 2,80 euro (4 tot 11 jaar en 65+) of 3,50 euro (12 tot 64 jaar).

www.puyenbroeck.be

09 342 42 60

20
OKT

Zonder gezwam

In en rond bossen in Oost-Vlaanderen tref je heel wat zwammen. De heksenboleet of het duivelsei, maar ook het lieflijker klinkende fluweelpootje of elfenschermpje. Wil je ze van elkaar leren onderscheiden? Ga dan mee op stap met onze gids op 20 oktober, vanaf 14 uur. De wandeling is gratis, maar inschrijven is verplicht.

Inschrijven via www.puyenbroeck.be > praktisch > webshop en reserveringen > Puyenbroeck ... Natuurlijk!

agenda

12/26/16
OKT OKT NOV

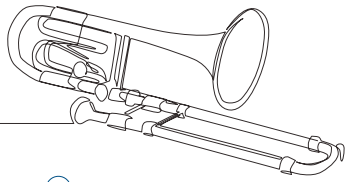
Demodagen

Bij de Provinciale Uitleendienst kunnen verenigingen, buurtcomités, scholen, steden en gemeenten materiaal lenen voor hun tentoonstellingen en evenementen. Op de demodagen in Gent (zaterdag 12 oktober), Sint-Niklaas (zaterdag 26 oktober) en Geraardsbergen (zaterdag 16 november) maak je kennis met de Uitleendienst en leer je meer tijdens doorlopende demonstraties van geluids-, licht- en video-installaties. Telkens van 9 tot 11.30 uur. De toegang is gratis en je krijgt er zelfs een goodiebag bovenop.

Inschrijven via

✉ uitleendienst.provincie@oost-vlaanderen.be

☎ 09 253 40 38

19/7
OKT DEC

Festival op verplaatsing

Zoals elk jaar speelt het Festival van Vlaanderen twee keer op verplaatsing in een provinciale locatie. Op zaterdag 19 oktober zal het koperblazersensemble Crossbones de pannen van het dak blazen in kasteel Puyenbrug in Wachtebeke.

Op zaterdag 7 december spelen de percussionisten van Kwartslag 'Canto Ostinato' van de Nederlandse componist Simeon ten Holt in de Sint-Laurentiuskerk van Ename. Op de tonen van het concert en geïnspireerd door de omgeving maakt kunstenaar David Wojtalewicz tegelijk een uniek schilderij.

Tickets & info concert Puyenbrug:

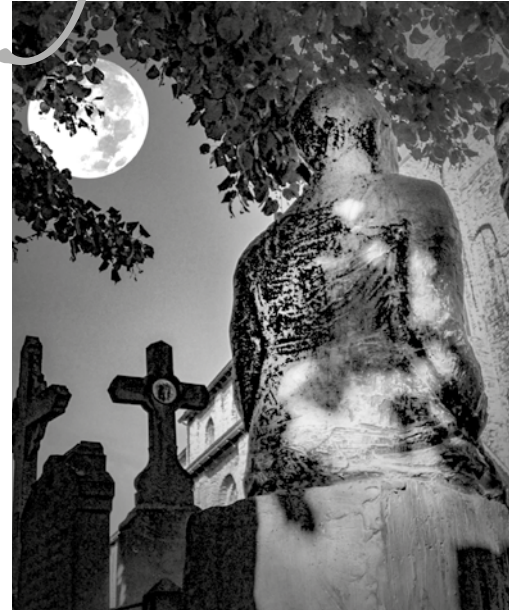
✉ mola@oost-vlaanderen.be

☎ 09 342 42 40

Tickets & info concert Ename:

✉ reservatie.pam-ename@oost-vlaanderen.be

☎ 055 30 90 40

26 TOT 3
OKT NOV

Herfstgeruis in Ename

Herfstvakantie! Naar goede gewoonte is dat familietijd in pam Ename. Met een nieuwe activiteit die zich rond het kerkhof, het dorpsplein en de abdijresten van Ename afspeelt, pikt het in op Allerheiligen en de groeiende belangstelling voor funerair erfgoed. In de schaduw van de gerestaureerde kerk van Ename gaan kinderen met hun (groot)ouders op zoek naar verhalen en een uniek verleden.

Prijs: 3,75 (gezinstarief)

Info & reservatie: ☎ 055 30 90 40

🌐 www.pam-ename.be

5/18
NOV NOV

Europalezingen

In het najaar organiseert het Informatiepunt Europa Direct lezingen over Europa.

Op 5 november buigen Europees parlementslid Kathleen Van Brempt en Olivier Joris van het VBO zich over het Europese handelsbeleid onder de nieuwe Commissievoorzitter Ursula von der Leyen. Op 18 november volgt een debat over de Europese defensie, met Europees parlementslid Assita Kanko en Ludo De Brabander van vzw Vrede. Hou de site in de gaten voor meer data en namen.

🌐 www.oost-vlaanderen.be/europadirect

VIER REDENEN OM OOST-VLAANDEREN IN DE GATEN TE HOUDEN

1. Molens open

Benieuwd hoe een molen er vanbinnen uitziet? Op zondag 6 oktober zwaaien de deuren van de provinciale molens in Zingem, Oordgem, Munkzwalm en Balegem weer open. Van 10 tot 18 uur, met gratis rondleidingen, demonstraties en proevertjes.

✉ mola@oost-vlaanderen.be

🌐 www.oost-vlaanderen.be/molendag

🌐 www.vlaamsemolens.com

2. Ambiance cross

Modder, balkjes en de geur van braadworsten. Op zaterdag 23 november denderen de toppers van het veldrijden doorheen provinciaal domein Puyenbroeck. Tickets koop je via de site van de organisator. Je kruipt liever zélf op de fiets? Peddel snel naar pagina 11.

🌐 www.ambiancecross.be

3. Putteke Winter

Ook als het koud en donker is, valt er één en ander te beleven in provinciaal domein De Ster. Putteke Winter, op zaterdag 23 november, staat in het teken van sfeer en gezelligheid, met een avondwandeling langs eet- en drankstandjes, mooi verlichte plekken en wonderlijke performances.

🌐 www.puttekewinter.be >
[Putteke Winter@De Ster](mailto:PuttekeWinter@DeSter.be) >
[Contact & Info](#)

4. Advies op de BIS-beurs

Op de BIS-beurs, van 5 tot 13 oktober in Flanders Expo te Gent, klop je aan bij het Steunpunt Duurzaam Bouwen en Wonen voor onafhankelijk advies over energiezuinig bouwen en renoveren. Schrijf je in voor een gratis quick-scan van je woonst, en je krijgt er een duokaart bovenop.

🌐 www.bouwwijs.be/bis

Contact

Infolijn: 09 267 80 00

🌐 www.oost-vlaanderen.be

@ info@oost-vlaanderen.be

f Provincie Oost-Vlaanderen

🐦 @oost_vlaanderen